

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 27 czerwca 2024 r.

I. Stanowiska stron

1. Pozwem z dnia 29 listopada 2023 r. powód Z. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. wniósł o zasądzenie na swoją rzecz od (...) Bank (...) spółki akcyjnej z siedzibą w W. kwoty 21.088,72 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 20 września 2023 r. do dnia zapłaty, opierając swoje roszczenie na oświadczeniu w przedmiocie skorzystania z sankcji kredytu darmowego.

2. Uzasadniając powództwo wskazał, iż w dniu 22 lutego 2022 r. pozwany zawarł z konsumentem – A. G. – umowę kredytu konsumenckiego na okres 96 miesięcy, na podstawie której udzielono konsumentowi kredytu w kwocie 77.770 zł. Dalej powód wskazał, że zawarł z konsumentem umowę przelewu wierzytelności pieniężnych obecnych, jak i przyszłych wynikających z zastosowania sankcji kredytu darmowego w stosunku do ww. umowy. Powód podniósł, iż na mocy udzielonego przez kredytobiorcę pełnomocnictwa, przesłał pozwanemu oświadczenie o skorzystaniu przez kredytobiorcę z sankcji kredytu darmowego w trybie art. 45 w zw. z art. 30 ustawy o kredycie konsumenckim i wezwał pozwanego do dobrowolnej zapłaty spornej kwoty.

3. W ocenie powoda pozwany bank dopuścił się następujących naruszeń skutkujących sankcją kredytu darmowego:

a) art. 30 ust. 1 pkt 6 u.k.k. – poprzez (i) niejasne i nierzetelne określenie stopy oprocentowania kredytu z odesłaniem do stopy referencyjnej NBP, (ii) niewskazanie okresów, warunków i procedury zmiany samej stopy referencyjnej NBP, determinującej wysokość stopy oprocentowania, a także (iii) niepoinformowanie kredytobiorcy, iż zastosowana stopa oprocentowania odnosi się również do kredytowanych kosztów kredytu oraz (iv) nieokreślenie faktycznie zastosowanej stawki oprocentowania umownego (wyższej niż wskazano w Umowie pożyczki),

b) art. 30 ust. 1 pkt 7 u.k.k. – poprzez (i) wskazanie nieprawidłowej rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania (RRSO) oraz całkowitej kwoty do zapłaty przez konsumenta, (ii) niepełne określenie założeń przyjętych do obliczenia ww. danych, z pominięciem, iż przy wyliczeniu RRSO i całkowitej kwoty do zapłaty uwzględniono również odsetki umowne od kredytowanych kosztów kredytu oraz (iii) niewyjaśnienie sposobu wykorzystania założeń wskazanych jako przyjętych do ustalenia RRSO;

c) art. 30 ust. 1 pkt 8 u.k.k. – poprzez (i) niepoinformowanie konsumenta o ujęciu w racie odsetkowo-kapitałowej kredytowanych kosztów kredytu i naliczonych od nich odsetkach umownych, a także (ii) jaki jest stosunek spłat: całkowitej kwoty kredytu, kredytowanych kosztów kredytu i odsetek w ratach kredytu;

d) art. 30 ust. 1 pkt 10 u.k.k. – poprzez (i) niepoinformowanie klienta, iż kosztem kredytu są również odsetki umowne naliczone od kredytowanych kosztów kredytu, a tym samym (ii) zaniżenie faktycznej wysokości kosztu kredytu w postaci prowizji (iii) niepoinformowanie klienta, że zmienna stopa oprocentowania oparta o stawkę referencyjną NBP ma wpływ na koszty kredytu, (iv) pominięcie, iż w przypadku całkowitej spłaty kredytu wszystkie koszty udzielenia kredytu – w tym w szczególności prowizja – podlegają rozliczeniu zgodnie z art. 49 i art. 45 Ustawy;

e) art. 30 ust. 1 pkt 15 u.k.k. – poprzez (i) niepełne określenie sposobów odstąpienia o Umowy pożyczki przez konsumenta i pominięcie uprawnienia konsumenta do odstąpienia od umowy na zasadach określonych w art. 53 ust. 2 Ustawy, to jest w przypadku, gdy umowa o kredyt konsumencki nie zawiera elementów określonych w art. 30 Ustawy, (ii) błędne pouczenie, iż oświadczenie o odstąpieniu może zostać złożone wyłącznie poprzez złożenie w oddziale lub wysłanie na adres siedziby banku oświadczenia o odstąpieniu (iii) nieokreślenie skutków odstąpienia od Umowy pożyczki w postaci stanu, jakby Umowa pożyczki nie była nigdy zawarta;

f) art. 30 ust. 1 pkt 16 u.k.k. – poprzez niepełne i wprowadzające konsumenta w błąd określenie procedury i skutków wcześniejszej spłaty kredytu, tj. (i) brak pouczenia konsumenta, iż wcześniejsza spłaty kredytu będzie wiązała się z częściowym zwrotem kosztów kredytu – w tym w szczególności kwota prowizji ulega proporcjonalnemu rozliczeniu zgodnie z art. 49 i art. 52 Ustawy, a zatem zatajenie faktycznych korzyści ze spłaty kredytu przed terminem.

4. Pozwany (...) Bank (...) spółka akcyjna z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości, zarzucając: (i) niedochowanie terminu rocznego na złożenie oświadczenia o skorzystaniu z sankcji kredytu darmowego, (ii) nieudowodnienia roszczenia co do zasady, jak i co do wysokości, wskazując na brak przesłanek do zastosowanie sankcji kredytu darmowego. Z ostrożności procesowej pozwany podniósł również zarzut naruszenia art. 5 k.c., wskazując, że w niniejszej sprawie powództwo wytoczone zostało jedynie w celu osiągnięcia zysku przez przedsiębiorcę (powoda), nie w celu zapewnienia ochrony konsumentowi. W kolejnym piśmie procesowym (k. 142) pozwany podniósł zarzut bezskuteczności oraz nieważności umowy cesji, z powołaniem się na przepisy z art. 509 § 1 k.c. i art. 58 § 2 k.c.

II. **Fakty ustalone w sprawie**

5. Dnia 22 lutego 2022 r. A. G. zawarł z (...) S.A z siedzibą w W. umowę o kredyt gotówkowy, z przeznaczeniem na: finansowanie potrzeb konsumpcyjnych, w tym na spłatę posiadanych zobowiązań kredytowych **oraz na finansowanie prowizji z tytułu udzielenia kredytu (§ 1 ust. 1 lit. a i b Umowy)**.

6. Podstawowe warunki kredytu i sposób spłaty określone zostały w § 4 ust. 2 umowy. I tak, całkowita kwota kredytu wynosiła 70.000,00 zł (§ 4 ust. 2 umowy).

7. Całkowity koszt kredytu określono na kwotę 38.965,90 zł – w tym wskazano, że składa się na niego: prowizja z tytułu udzielenia kredytu, w kwocie 7.769,22 zł, odsetki od kredytu w kwocie 31.196,68 zł oraz koszty ustanowienia zabezpieczeń 0,00 zł (§ 4 ust. 2 umowy).

8. Całkowita kwota do zapłaty przez kredytobiorcę określona została na kwotę 108.966,68 zł jako suma całkowitego kosztu kredytu oraz całkowitej kwoty kredytu (§ 4 ust. 2 umowy).

9. **Oprocentowanie kredytu określono jako zmienne**, które w dniu zawarcia umowy określono na 8,99% w skali roku. Zmienną stopą jest stopa procentowa, ustalana jako suma wartości stopy referencyjnej NBP i marży Banku w wysokości 6,24 p.p. (punkt procentowy) w stosunku rocznym. Zmiana stopy referencyjnej NBP skutkuje zmianą wysokości oprocentowania kredytu (§ 3 ust. 1).

10. RRSO określono na 12,76% i wskazano, że została wyliczona jako całkowity koszt kredytu, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, wyrażona jako wartość procentowa całkowitej kwoty kredytu w stosunku rocznym (§ 4 ust. 3).

11. Zgodnie z § 1 ww. umowy Bank udziela kredytobiorcy na jego wniosek kredytu w kwocie 77.770,00 zł do dnia 10 lutego 2030 r. z przeznaczeniem na: a) finansowanie potrzeb konsumpcyjnych, w tym na spłatę posiadanych zobowiązań kredytowych w Banku lub innych bankach, b) finansowanie prowizji z tytułu udzielenia kredytu na zasadach ustalonych w: umowie, ustawie z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe – zwanej dalej jako Prawo bankowe, ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. kodeks cywilny (ust. 1). Kredyt nie może być przeznaczony na: 1) zakup papierów wartościowych emitowanych przez bank, 2) cel związany z prowadzoną przez kredytobiorcę działalnością gospodarczą oraz wykonywaniem przez niego wolnego zawodu, 3) remont domu albo lokalu mieszkalnego, w przypadku kredytu w kwocie powyżej 255.550 zł, 4) nabycie albo utrzymanie: a) prawa własności budynku mieszkalnego lub lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość, a także ich budowy lub przebudowy w rozumieniu art. 3 pkt 6 i 7a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, b) spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu, c) prawa własności nieruchomości gruntowej lub jej części, d) udziału we współwłasności budynku mieszkalnego lub lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość lub udziału w nieruchomości gruntowej (ust. 2)

12. Zgodnie z § 2 ww. umowy kwota kredytu, z zastrzeżeniem ust. 4, zostanie udostępniona Kredytobiorcy zgodnie z warunkami umowy w ciągu trzech dni roboczych od dnia zawarcia umowy, w następujący sposób: 1) kwota 70.000,78 zł w formie przelewu na rachunek bankowy nr (...), następnie: kwota 32.288,00 zł zostanie przekazana na rachunek nr (...) tytułem spłaty kredytu gotówkowego, kwota 37.712,78 zł zostanie przekazana na rachunek (...), 2) 7.769,22 zł stanowiąca prowizję z tytułu udzielenia kredytu w formie przelewu na rachunek banku. W powyższym celu kredytobiorca upoważnia bank do przekazania wskazanych powyżej kwoty na wskazane powyżej rachunki (ust. 1). Kredytobiorca zobowiązuje się w dniu zawarcia umowy: - przedstawić dokumenty wskazujące dane konsolidowanych zobowiązań spójne z oświadczeniem klienta złożonym na Karcie Informacyjnej Klienta (ust. 2). Jeśli kredytobiorca pozostaje w związku małżeńskim opartym o ustrój wspólności majątkowej do udostępnienia kredytu konieczne jest a) wyrażenie zgody przez współmałżonka na zaciągnięcie kredytu, b) potwierdzenie przez współmałżonka kredytobiorcy poprawności informacji dotyczących jego zobowiązań i udzielonych poręczeń wskazanych przez kredytobiorcę do oceny zdolności kredytowej. Bank może odstąpić od wymogu spełniania przez kredytobiorcę warunków przewidzianych w pkt a) lub b), jeżeli zgodnie z oceną ryzyka przeprowadzoną przez bank ich spełnienie nie jest konieczne, o czym Bank informuje kredytobiorcę po podjęciu decyzji kredytowej (ust. 5).

13. Zgodnie z § 3 ww. umowy od udzielonego kredytu w wysokości wskazanej w § 1 bank pobiera odsetki **według zmiennej stopy procentowej**, ustalonej jako suma wartości stopy referencyjnej NBP i marży banku w wysokości 6,24 p.p. (punkt procentowy) w stosunku rocznym. Na dzień zawarcia umowy oprocentowanie kredytu wynosi 8,99% w stosunku rocznym. Zmiana stopy referencyjnej NBP skutkuje zmianą wysokości oprocentowania kredytu. Informacja o aktualnej wysokości stopy referencyjnej NBP dostępna jest na stronie internetowej www.NBP.pl. (ust. 1). W przypadku, gdy oprocentowanie określone w umowie przekroczy oprocentowanie wskazane w art. 359 § 2¹ k.c., bank zastosuje oprocentowanie równe oprocentowaniu wskazanemu w art. 359 § 2¹ k.c. (odsetki maksymalne) (ust. 2). Zmiana wysokości oprocentowania wynikająca ze zmiany stopy referencyjnej NBP oraz z zastosowania oprocentowania wskazanego w ust. 2 nie wymaga zawarcia aneksu do umowy (ust. 3). O zmianie oprocentowania bank powiadomi kredytobiorcę w ciągu 21 dni od zmiany przekazując nowy harmonogram spłat w formie papierowej przesyłką pocztową na wskazany bankowi adres do korespondencji lub na innym trwałym nośniku w sposób uzgodniony z kredytobiorcą. W przypadku, gdy kredyt spłacany jest w ratach równych i dzień zmiany oprocentowania przypada w innym dniu niż dzień płatności raty wynikający z harmonogramu bank zastrzega sobie prawo ustalenia pierwszej raty kredytu w nowym harmonogramie, w wysokości niezmienionej w stosunku do rat określonych w poprzednim harmonogramie. Odsetki według nowej stopy procentowej będą naliczane od dnia zmiany oprocentowania kredytu (ust. 4). Odsetki naliczane są w oparciu o rzeczywistą liczbę dni w roku kalendarzowym (ust. 5).

14. Zgodnie z § 4 umowy opłaty i prowizje związane z udzieleniem i obsługą kredytu pobierane są zgodnie z obowiązującą w dniu dokonywania czynności „Taryfa opłat i prowizji pobieranych przez (...) Bank (...) S.A. za czynności bankowe dla klientów indywidualnych” zwaną dalej Taryfą. Przesłanki zmian Taryfy zostały określone w jej treści. Bank informuje o proponowanej zmianie Taryfy nie później niż na 2 miesiące przed proponowaną datą jej wejścia w życie: 1) Kredytobiorcę, którego wiąże „porozumienie dotyczące elektronicznej formy kontaktu pomiędzy klientem a bankiem (elektroniczny kanał kontaktu)” – przez skrzynkę pocztową w rozumieniu Regulaminu Elektronicznego kanału kontaktu; 2) Kredytobiorcę innego niż wskazanego w pkt 1) powyżej – przesyłką pocztową na wskazany bankowi adres do korespondencji, lub na innym trwałym nośniku w sposób uzgodniony z kredytobiorcą. Zmiany będą wiążące, jeśli klient nie wypowiedzi umowy przed proponowaną datą wejścia w życie zmiany. Termin wypowiedzenia umowy w tym przypadku wynosi trzy miesiące – gdy termin spłaty kredytu jest dłuższy niż rok, jeden miesiąc – w pozostałych przypadkach (ust. 1). Całkowita kwota do zapłaty na dzień zawarcia umowy wynosi 108.966,68 zł. Na całkowitą kwotę do zapłaty składają się: 1) całkowita kwota kredytu 70.000,78 zł, 2) całkowity koszt kredytu 38.965,90 zł, w tym : a) prowizja z tytułu udzielenia kredytu w kwocie 7.769,22 zł, b) odsetki od kredytu w kwocie 31.196,68 zł, c) koszty ustanowienia zabezpieczeń w kwocie 0,00 zł (ust. 2). Rzeczywista roczna stopa oprocentowania na dzień zawarcia umowy wynosi 12,76% i została wyliczona jako całkowity koszt kredytu, o którym mowa w ust. 2 pkt 2) wyrażony jako wartość procentowa całkowitej kwoty kredytu w stosunku rocznym (ust. 3). Całkowita kwota do zapłaty, o której mowa w ust. 2 oraz rzeczywista roczna stopa oprocentowania, o której mowa w

ust. 3 zostały obliczone z uwzględnieniem całkowitej kwoty kredytu, kwoty i terminu pobrania prowizji za udzielenie kredytu, kosztów zabezpieczeń, kosztów usług dodatkowych, terminów i kwot spłat wskazanych w harmonogramie stanowiącym integralną część umowy, przy założeniu, że prowizja za udzielenie kredytu jest kredytowana oraz że uruchomienie kredytu nastąpi w dniu zawarcia umowy (ust. 4). W przypadku, gdy uruchomienie nastąpi w terminie późniejszym niż zawarcie umowy, całkowita kwota do zapłaty ulegnie zmniejszeniu, a bank przekaże kredytobiorcy nowy harmonogram spłat w formie określonej w § 3 ust. 3 (ust. 5).

15. Zgodnie z § 11 ww. umowy kredytobiorca uprawniony jest do wcześniejszej spłaty części lub całości zadłużenia z tytułu kredytu w każdym czasie. Z tytułu wcześniejszej spłaty kredytu bank nie pobiera prowizji (ust. 1). Wpłaty z tytułu częściowej lub całkowitej spłaty kredytu przed terminem powinny być dokonywane przez kredytobiorcę na rachunek nr (...) (ust. 2). Wpłacona na rachunek wskazany w ust. 2 kwota, bez odrębnej dyspozycji kredytobiorcy, zostanie zaliczona na poczet spłaty kapitału przeznaczonego do spłaty w ramach ostatniej (ostatnich) raty kredytu, z uwzględnieniem w pierwszej kolejności należności wymienionych w § 8 ust. 3, których termin płatności minął przed dokonaniem wpłaty (ust. 3). Wcześniejsza spłata części kredytu spowoduje przekazanie kredytobiorcy nowego harmonogramu spłat uwzględniającego skrócenie łącznego okresu kredytowania w formie określonej w § 3 ust. 4 (ust. 4). W przypadku dokonania przedterminowej spłaty części kredytu kredytobiorca może wnioskować o zmniejszenie wysokości rat spłaty kredytu. Wniosek o zmniejszenie wysokości rat kredytu musi być złożony w formie pisemnej, najpóźniej w dniu dokonania przedterminowej spłaty. Przedterminowa spłata części kredytu z wnioskowaną opcją zmniejszenia wysokości rat spłaty kredytu spowoduje przekazanie kredytobiorcy nowego harmonogramu spłat uwzględniającego zmniejszenie wysokości rat spłaty w formie określonej w § 3 ust. 4 (ust. 5). Wcześniejsza spłata całości kredytu skutkuje rozliczeniem kredytu za okres jego wykorzystania na warunkach określonych w § 13 ust. 2. Kredytobiorca płaci wówczas oprocentowanie za okres do spłaty kredytu (ust. 6).

16. Zgodnie z § 12 ww. umowy na wniosek kredytobiorcy bank przedstawi mu aktualny stan zadłużenia z tytułu kredytu lub końcowy wyciąg po całkowitej spłacie kredytu wraz z odsetkami.

17. Zgodnie z § 13 ww. umowy spłata kredytu z uwzględnieniem postanowień ust. 2 oznacza wygaśnięcie umowy (ust. 1). W ciągu 14 dni od dokonania spłaty całości zadłużenia bank dokona ostatecznego rozliczenia kredytu, uwzględniając powstałe nadpłaty (ust. 2).

18. Zgodnie z § 14 ww. umowy bank informuje kredytobiorcę **o prawie do odstąpienia od umowy w drodze złożenia oświadczenia o odstąpieniu od tej umowy**: a) pod adresem wskazanym w przykazanym mu wzorze oświadczenia o odstąpieniu albo, b) za pośrednictwem infolinii, albo c) za pośrednictwem połączenia wideo z Doradcą online w ramach usługi (...) internet/aplikacji S. mobile zgodnie z Regulaminem usług (...) online dla klientów indywidualnych albo d) za pośrednictwem adresu do doręczeń elektronicznych banku, o którym mowa w ustawie z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, pod warunkiem jego zarejestrowania w bazie adresów elektronicznych w terminie, o którym mowa w ust. 2 Informacja o adresie do doręczeń elektronicznych Banku zostanie ogłoszona na stronie internetowej Banku pod adresem www.santander.pl niezwłocznie po jego zarejestrowaniu przez bank. Wzór oświadczenia o odstąpieniu od umowy stanowi załącznik nr 1 do umowy (ust. 1). Kredytobiorca może odstąpić od umowy w terminie 14 dni od dnia jej zawarcia (ust. 2). Do zachowania ww. terminu wystarczy, przed upływem terminu do odstąpienia, wysłanie oświadczenia pod wskazany na oświadczeniu adres albo złożenie oświadczenia za pośrednictwem infolinii, albo złożenie oświadczenia za pośrednictwem połączenia wideo z Doradcą online w ramach usługi (...) internet/aplikacji S. mobile zgodnie z Regulaminem usług (...) online dla klientów indywidualnych (ust. 3). W przypadku odstąpienia od umowy kredytobiorca jest zobowiązany do niezwłocznego zwrotu całkowitej kwoty kredytu, o której mowa w § 4 ust. 2 pkt 1 wraz z odsetkami naliczonymi od dnia udostępnienia kredytu do dnia spłaty kredytu nie później jednak niż w terminie 30 dni od dnia złożenia oświadczenia o odstąpieniu od umowy na rachunek, o którym mowa w § 6 ust. 4. Dzienna kwota odsetek liczona od całkowitej kwoty kredytu wynosi 17,24 zł. Dniem spłaty jest dzień wpływu środków na ww. rachunek (ust. 4). Oświadczenie o odstąpieniu, o którym mowa w ust. 1, jest skuteczne wyłącznie po podpisaniu tego oświadczenia przez wszystkich kredytobiorców będących stronami umowy (ust. 5). Kredytobiorca oświadcza, że przed zawarciem umowy został poinformowany przez bank o przysługującym mu prawie do odstąpienia od umowy w drodze złożenia bankowi pisemnego oświadczenia o

odstąpieniu od tej umowy w terminie 14 dni od daty jej zawarcia oraz, że do zachowania powyższego terminu wystarczy wysłanie oświadczenia przed jego upływem, a Bank oświadcza, że przekazał kredytobiorcy wzór oświadczenia o odstąpieniu stanowiący załącznik nr 1 do umowy (ust. 6). W przypadku odstąpienia od umowy bankowi nie przysługują żadne inne opłaty, z wyjątkiem bezzwrotnych kosztów poniesionych przez niego na rzecz organów administracji publicznej (ust. 7).

19. Zgodnie z § 16 umowy Kredytobiorca oświadcza, że przed zawarciem umowy otrzymał informacje niezbędne do podjęcia decyzji w zakresie zaciąganego zobowiązania kredytowego, wszelkie informacje istotne dla oceny ryzyka i kosztów związanych z zawarciem umowy oraz zapoznał się z projektem umowy. Kredytobiorca oświadcza również, że przed zawarciem umowy uzyskał od banku wyjaśnienia do zgłaszanych wątpliwości i ma świadomość ryzyka związanego z zaciągniętym zobowiązaniem kredytowym (ust. 1). Bank oświadcza, iż w odpowiednim czasie przed zawarciem umowy przekazał kredytobiorcy pełną treść Taryfy, która obowiązuje w zakresie opłat i prowizji za czynności związane z umową, Formularz Informacyjny dotyczący kredytu konsumenckiego. Kredytobiorca zobowiązany jest do zapoznania się z treścią otrzymanych dokumentów, przed zawarciem umowy (ust. 2). Kredytobiorca oświadcza, że bank poinformował kredytobiorcę o istnieniu ryzyka zmiany stóp procentowych oraz o tym, że zmiana stopu oprocentowania ma wpływ na wysokość należności banku z tytułu umowy oraz na wysokość rat kapitałowo-odsetkowych (ust. 3). Bank oświadcza, że przekazał kredytobiorcy pisemną informację wyjaśniającą znaczenie i konsekwencje ryzyka zmiany stóp procentowych wraz z przykładami (ust. 4). Kredytobiorca oświadcza, że w związku z tym, że uzyskuje dochód w walucie innej niż waluta, w której został udzielony kredyt, Bank poinformował kredytobiorcę o ryzyku kursowym oraz wpływie spreadu walutowego na obciążenia z tytułu spłaty kredytu (zapis dotyczy kredytobiorców, którzy uzyskują dochód w walucie innej, niż złoty) (ust. 5). Kredytobiorca oświadcza, że rozumie, akceptuje i przyjmuje ryzyka, o których mowa w ust. 3-5, tj. ryzyko zmiany stóp procentowych oraz ryzyko walutowe związane z niedostosowaniem, w trakcie trwania umowy, waluty kredytu do waluty w jakiej kredytobiorca osiąga dochody, a także możliwe skutki, jakie mogą wynikać z tych ryzyk (ust. 6).

20. Zgodnie z § 19 ww. umowy kredytobiorca może złożyć reklamację: 1) ustnie: osobiście lub telefonicznie w dowolnej jednostce organizacyjnej banku zajmującej się obsługą klienta; 2) pisemnie: przesyłką pocztową na adres siedziby Banku lub jego dowolnej jednostki organizacyjnej zajmującej się obsługą klienta lub poprzez kuriera lub posłańca lub osobiście w dowolnej jednostce organizacyjnej Banku zajmującej się obsługą klienta; 3) w formie elektronicznej przez usługę (...) internet lub w aplikacji S. mobile; 4) na adres do doręczeń elektronicznych banku, informacja o adresie elektronicznym umieszczona jest na stronie internetowej banku (ust. 1).

dowód: umowa kredytu, k. 59-61

21. Kredytobiorca A. G. dokonał częściowej spłaty pożyczki – w okresie od 22 lutego 2022 r. do 03 października 2023 r. wysokość spłaconego kapitału wynosiła 7.657,24 zł a spłaconych odsetek 13.319,50 zł.

dowód: zaświadczenie, k. 77-77v

22. W dniu 06 września 2023 r. została zawarta umowa powierniczego przelewu wierzytelności pomiędzy kredytobiorcą A. G. oraz powodem Z. (...) sp. z o.o. w formie elektronicznej i podpisana podpisem elektronicznym za pośrednictwem platformy WeryfikacjaPodpisu.pl. (...) umowy przelewu były wierzytelności aktualne i przyszłe przysługujące A. G. w z związku z umową o kredyt konsumencki zawartej dnia 22 lutego 2022 r. z (...) Bank (...) spółką akcyjną z siedzibą w W.. Cesja wierzytelności obejmowała w szczególności tzw. sankcję kredytu darmowego wraz ze wszystkimi związanymi z tym wierzytelnościami m.in. odsetki za zwłokę i opóźnienie. Kwestie rozliczenia stron umowy cesji powierniczej przedstawiały się następująco – Cesjonariuszowi przysługiwać będzie 50% wartości wierzytelności obejmującej żądanie główne (tj. odsetki umowne, prowizję i inne koszty kredytu naliczone przed kredytodawcą), odzyskanej od Dłużnika Cedenta w związku z realizacją Umowy. Cesjonariuszowi przysługiwać miały wszelkie zasądzone koszty procesu, w tym koszty zastępstwa procesowego, a ponadto wszelkie opłaty i koszty konieczne do wyegzekwowania przedmiotu umowy ponoszone miały być przez Cesjonariusza. W przypadku braku skutecznego wyegzekwowania roszczenia, niewyegzekwowana część zostaje przeniesiona w całości lub odpowiedniej

części na Cedenta (przelew zwrotny wierzytelności). Pozostałe postanowienia umowne wskazywały, że pozostałe 50% wartości wyegzekwowanej wierzytelności przysługiwać miała Cedentowi.

dowód: umowa cesji powierniczej, k. 62-62v, elektroniczne poświadczenie weryfikacji, k. 63-65; opinia wykonana na zlecenie O. W., k. 127-138v.

23. W dniu 08 września 2023 r. A. G. udzielił pełnomocnictwa Z. (...) sp. z o.o. do jego reprezentacji w zakresie umowy o kredyt konsumencki zawartej z (...) Bank (...) spółką akcyjną z siedzibą w W. dnia 22 lutego 2022 r. Pełnomocnictwo swoim zakresem obejmowało w szczególności do złożenia oświadczenia wynikającego z art. 45 ukk.

dowód: pełnomocnictwo, k. 73, elektroniczne poświadczenie weryfikacji, k. 74-75v, korespondencja e-mail, k. 76.

24. W związku z rozbieżnościami wynikającymi z różnych możliwych okoliczności przeliczenia odsetek i kosztów okołokredytowych powstały trzy możliwe warianty kosztów końcowych ww. pożyczki. W pierwszym wariantcie uwzględniającym kwotę kredytu w wysokości 77.770,00 zł z oprocentowaniem nominalnym 8,99%, na okres kredytowania 96 miesięcy z ratą równą końcowa suma zadłużenia konieczna do spłaty wynosiła 109.992,91 zł – składała się na nią część kapitałowa w wysokości 77.770,00 zł oraz część odsetkowa w wysokości 31.222,91 zł. W drugim wariantcie uwzględniającym kwotę kredytu 70.000,78 zł z oprocentowaniem nominalnym 8,99%, na okres kredytowania 96 miesięcy i z równą ratą końcowa suma zadłużenia do spłaty wynosiła 98.104,26 zł – składała się na nią część kapitałowa w wysokości 70.000,78 zł oraz część odsetkowa w wysokości 28.103,48 zł. W trzecim wariantcie uwzględniającym kwotę kredytu w wysokości 70.000,78 zł z oprocentowaniem nominalnym 9,89% na okres kredytowania 96 miesięcy z ratą równą końcowa suma zadłużenia konieczna do spłaty wynosiła 101.229,00 zł – składała się na nią część kapitałowa w wysokości 70.000,78 zł oraz część odsetkowa w wysokości 31.228,22 zł.

dowód: wyliczenia kalkulatora kredytowego, k. 78-83v

25. Pismem z dnia 12 września 2023 r. Z. (...) sp. z o.o. złożyła w imieniu kredytobiorcy w stosunku do (...) Bank (...) spółki akcyjnej z siedzibą w W. oświadczenie o skorzystaniu z sankcji kredytu darmowego w związku z umową kredytu z dnia 22 lutego 2022 r. W uzasadnieniu zarzucono naruszenie art. 30 ust. 1 pkt 4, 6, 7, 8, 10 i 16 u.k.k. Jednocześnie wezwano kredytodawcę do zapłaty kwoty 18.095,27 zł w terminie 7 dni od dnia doręczenia pisma. Pismo doręczono bankowi za pośrednictwem korespondencji e-mailowej.

dowód: oświadczenie, k. 66-67, elektroniczne poświadczenie weryfikacji, k. 68-69v, oświadczenie, k. 70, elektroniczne poświadczenie weryfikacji, k. 71-72v, korespondencja e-mail, k. 76

III. Ocena dowodów

26. Zasadnicza część okoliczności faktycznych tej sprawy, istotnych dla wydanego rozstrzygnięcia, nie była przedmiotem sporu. Przedmiotem sporu była bowiem de facto ocena czy było możliwe skorzystanie z sankcji kredytu darmowego w oparciu o art. 30 u.k.k. w związku z art. 45 u.k.k, czy powód posiada legitymację procesową do występowania z powyższymi roszczeniami.

27. Sąd oparł fakty ustalone w sprawie na podstawie przedłożonych przez strony dokumentów (stanowiących dowód bez wydania w tym przedmiocie postanowienia, art. 243² k.p.c.), których prawdziwość i treść nie została zakwestionowana oraz nie budziła wątpliwości Sądu. W dokonywaniu ustaleń Sąd oparł się również na twierdzeniach stron stanowiących okoliczności bezsporne i niezaprzeczone oraz przyznane w rozumieniu art. 229 i 230 k.p.c.

IV. Ocena prawna

28. Powództwo podlegało oddaleniu przede wszystkim z uwagi na brak ziszczenia się przesłanek określonych w art. 45 ust. 1 u.k.k. do złożenia oświadczenia w przedmiocie skorzystania z sankcji tzw. kredytu darmowego.

Legitymacja czynna powoda

29. Powierniczy przelew wierzytelności w celu jej ściągnięcia i przekazania zbywcy to umowa, na podstawie której cedent przekazuje wierzytelność do majątku osoby trzeciej, aby ta realizowała wierzytelność wobec dłużnika w imieniu własnym, ale na jego rzecz za przykładowo odpowiednim wynagrodzeniem na podstawie umowy zlecenia. Podstawy ukształtowania czynności powierniczej dostarcza art. 353¹ k.c. z uwzględnieniem ograniczeń wskazanych w tym przepisie oraz w art. 58 k.c. Cechami konstytutywnymi tego rodzaju czynności są: przeniesienie przez powierzającego na powiernika jakiegoś prawa (wierzytelności) w następstwie czego powiernik może korzystać z niego względem osób trzecich w zakresie wyznaczonym jego treścią (stosunek zewnętrzny) oraz zobowiązanie powiernika wobec powierzającego (stosunek wewnętrzny), że będzie z tego prawa korzystał w ograniczonym zakresie wskazanym treścią umowy powierniczej w szczególności, że prawo to (wierzytelność) powróci do powierzającego. Występują tu zatem dwa podstawowe stosunki prawne – zewnętrzny pomiędzy dłużnikiem wierzytelności a nabywcą (powiernikiem) i wewnętrzny (z reguły zlecenia) pomiędzy zbywcą wierzytelności a nabywcą. Tego rodzaju umowa uznawana jest za przelew wierzytelności (art. 509 k.c.) z osłabionymi skutkami prawnymi w stosunku do przelewu w pełni rozporządzającego, ponieważ związanie powiernika (nabywcy) stosunkiem wewnętrznym jest ściśle określone do czynności mających na celu odzyskanie wierzytelności od dłużnika i przekazanie jej powierzającemu (tak: uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 13 lutego 2014 r., I ACa 656/13).

30. Przelew powierniczy wierzytelności może mieć przy tym za przedmiot wierzytelności przyszłe i jest to stanowisko ugruntowane w orzecznictwie (por. wyrok Sądu Najwyższego z 24 maja 2017 r., III CSK 274/16). Do przelewu wierzytelności przyszłej stosować należy odpowiednio przepisy o przelewie (art. 509-518 k.c.), to oznacza, że na nabywcę wierzytelności przyszłej przechodzą wszystkie prawa, które przysługiwałyby uprawnionemu z takiej wierzytelności. Uprawniony (wierzyciel) z wierzytelności przyszłej ma ukształtowane już roszczenie do dłużnika o spełnienie świadczenia. Roszczenie to przysługuje mu już od chwili gdy w umowie stron zostało ono skonkretyzowane, a możliwość jego zrealizowania zostaje odroczone do czasu gdy spełnione zostaną warunki, od których uzależniono możliwość żądania spełnienia świadczenia przez wierzyciela. Umowa o przelew wierzytelności przyszłej przenosi na nabywcę uprawnienie do żądania spełnienia świadczenia przez dłużnika z takiej wierzytelności. Fakt zatem, iż umowa przelewu została zawarta w tej sprawie przed złożeniem przez kredytobiorcę oświadczenia przewidzianego w art. 45 ukk nie wpływa na jej ważność.

31. Zgodnie z art. 58 § 1 k.c., czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy. Zgodnie z art. 58 § 2 k.c., nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współżycia społecznego. Jednocześnie, zgodnie z art. 22 ust. 2 Dyrektywy PE i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki państwa członkowskie zapewniają, by konsumenci nie mogli zrzekać się praw przyznanych im na mocy przepisów prawa krajowego wprowadzających w życie niniejszą dyrektywę lub do niej się odnoszących. Zgodnie natomiast z art. 23 Dyrektywy 2008/48/WE, państwa członkowskie ustanawiają przepisy dotyczące sankcji mających zastosowanie w przypadku naruszenia przepisów krajowych przyjętych zgodnie z niniejszą dyrektywą i podejmują wszelkie niezbędne działania w celu zapewnienia stosowania tych sankcji. Przewidziane sankcje muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające. Zdaniem sądu umowa przelewu powierniczego wierzytelności zawarta pomiędzy powodową spółką a A. G. jest ważna.

32. Ocenę ważności analizowanej umowy przelewu powierniczego wierzytelności rozpocząć należy od zaznaczenia, że A. G. występował w tej umowie jako konsument, powodowa spółka zaś – przedsiębiorca. Zgodnie z postanowieniami umowy, A. G. nie otrzymał z tytułu zawartego powierniczego przelewu wierzytelności żadnego wynagrodzenia. Jednocześnie, w razie uzyskania od banku środków pieniężnych z tytułu sankcji kredytu darmowego, strony miały rozliczyć się w ten sposób, że połowę tych środków otrzyma powodowa spółka, a połowę A. G.. Rozliczenie to nie dotyczyło kosztów procesu, które – w razie wygranej sprawy sądowej – należeć się miały w całości powodowej spółce.

33. W ocenie sądu brak jest w niniejszej sprawie okoliczności, które wskazywałyby na nieważność zawartej umowy powierniczego przelewu wierzytelności, w szczególności takich okoliczności, które wskazywałyby na sprzeczność umowy z zasadami współżycia społecznego (art. 58 § 2 k.c.).

34. Zgodnie z art. 45 ust. 1 u.k.k. oświadczenie w przedmiocie skorzystania z sankcji kredytu darmowego powinno mieć formę pisemną (ad probationem). W konsekwencji, pełnomocnictwo do dokonania czynności prawnej w postaci złożenia oświadczenia prawokształtującego w przedmiocie skorzystania z sankcji tzw. kredytu darmowego powinno być zawarte w formie pisemnej ad probationem (por. Czech Tomasz, Kredyt konsumencki. Komentarz, wyd. III, komentarz do art. 45, LEX 2023, akapit 82). Jednocześnie, zgodnie z art. 78¹ § 1 k.c., do zachowania elektronicznej formy czynności prawnej – która, jak wynika z art. 78¹ § 2 k.c., jest równoznaczna z oświadczeniem woli złożonym w formie pisemnej – wystarcza złożenie oświadczenia woli w postaci elektronicznej i opatrzenie go kwalifikowanym podpisem elektronicznym. W niniejszej sprawie nie ulega wątpliwości, że A. G. udzielił powodowi pełnomocnictwa do złożenia w jego imieniu oświadczenia w przedmiocie skorzystania z sankcji kredytu darmowego. Strona pozwana nie kwestionowała zresztą wiarygodności pełnomocnictwa dołączonego do pozwu, podpisanego w formie elektronicznej, nie było też podstaw, aby czynić to z urzędu i przyjąć, że do udzielenia umocowania przez A. G. powodowej spółce w niniejszej sprawie nie doszło.

Roczny termin zawity z art. 45 ust. 5 u.k.k.

35. Zgodnie z art. 45 ust. 1 u.k.k., w przypadku naruszenia przez kredytodawcę art. 29 ust. 1, art. 30 ust. 1 pkt 1-8, 10, 11, 14-17, art. 31-33, art. 33a i art. 36a-36c konsument, po złożeniu kredytodawcy pisemnego oświadczenia, zwraca kredyt bez odsetek i innych kosztów kredytu należnych kredytodawcy w terminie i w sposób ustalony w umowie. Zgodnie natomiast z art. 45 ust. 5 u.k.k., uprawnienie, o którym mowa w ust. 1, wygasa po upływie roku od dnia wykonania umowy.

36. Termin ustawowy „wykonanie umowy” w rozumieniu art. 45 ust. 5 u.k.k. nie jest w chwili obecnej interpretowany jednolicie, tak w orzecznictwie sądów powszechnych, jak i w doktrynie. Termin ten nie był dotychczas przedmiotem wykładni Sądu Najwyższego. Zdaniem części orzecznictwa (m. in. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 1 lipca 2019 r., V ACa 188/18, wyrok Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 14 marca 2023 r., II Ca 98/23;) oraz doktryny (m. in. Czech Tomasz, Kredyt konsumencki. Komentarz, wyd. III, komentarz do art. 45, LEX 2023, akapit 68) wykonanie umowy w rozumieniu omawianego przepisu powinno być wykładane jako zrealizowanie wszystkich obowiązków wynikających z umowy przez obydwie jej strony, a zatem również kredytobiorcę. W konsekwencji, termin roczny na zrealizowanie uprawnienia przez konsumenta liczony będzie – wedle zwolenników tej wykładni – od momentu spłacenia przez kredytobiorcę całości kredytu, niezależnie od tego, czy spłata kredytu realizowana jest terminowo. Przeciwny pogląd zakłada, że wykonaniem umowy w rozumieniu art. 45 ust. 5 u.k.k., stanowiącym początek rocznego terminu zawitego na złożenie oświadczenia w przedmiocie skorzystania z sankcji kredytu darmowego, jest wykonanie umowy przez kredytodawcę, tj. wypłata środków kredytobiorcy (por. wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu z 27 lutego 2019 r., sygn. akt XII C 1503/18, wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z 30 maja 2023 r., sygn. akt XXVII Ca 309/23; Ustawa o kredycie konsumenckim. Komentarz. Red. dr hab. Konrad Osajda, 2019, wyd. 2/M. Grochowski, Legalis 2023, nr boczny 18-21).

37. Uprawnienie do skorzystania z sankcji kredytu darmowego wygasa po upływie roku od dnia wykonania umowy. Przez wykonanie umowy należy rozumieć wypełnienie wszystkich obowiązków przez obie strony umowy powstałe również na podstawie ustawy, wykonane dobrowolnie jak i przymusowo. Jest to termin zawity prawa materialnego, który nie podlega przywróceniu (por. wyrok SR w Człuchowie z dnia 13 czerwca 2023 r., I C 80/23, wyrok SR w Człuchowie z dnia 27 kwietnia 2023 r. I C 79/23, wyrok SO w Kielcach z dnia 14 marca 2023 r., II Ca 98/23, wyrok SR dla Warszawy-M. w W. z dnia 17 sierpnia 2022 r., XVI C 2870/21, wyrok SR dla Warszawy-W. I C 516/22, I C 2961/21 wyrok SR dla Warszawy-M. w W., wyrok SR w Bartoszycach I C 983/20, wyrok SA w Warszawie z dnia 1 lipca 2019 r., V ACa 118/18, wyrok SA w Gdańsku, I ACa 59/21). Ustawodawca nie wskazał, iż przez wykonanie umowy należy rozumieć wypłatę kwoty kredytu przez kredytodawcę, bądź chwilę zawarcia umowy. Ustawodawca nie zawęził również w aspekcie podmiotowym pojęcia wykonania umowy poprzez połączenie go ze spełnieniem świadczenia przez którąś ze stron. Należy mieć ponadto na uwadze uchylony przepis art. 46 ukk, który w ust. 3 również posługiwał się terminem „wykonania” umowy. Z zestawienia brzmienia ust. 3 i 1 uchylonego art. 46 ukk wynika, że termin wykonania umowy należy rozumieć jako wypełnienie wszystkich obowiązków przez obie strony umowy.

Przesłanki do złożenia oświadczenia w przedmiocie skorzystania z sankcji tzw. kredytu darmowego

38. Należy wskazać, że w sprawie brak było podstaw do skorzystania przez kredytobiorcę z omawianego uprawnienia. Podstawą prawną żądania pozwu był przepis art. 45 ust. 1 u.k.k. stosownie do treści którego w przypadku naruszenia przez kredytodawcę art. 29 ust. 1, art. 30 ust. 1 pkt 1-8, 10, 11, 14-17, art. 31-33, art. 33a i art. 36a-36c konsument, po złożeniu kredytodawcy pisemnego oświadczenia, zwraca kredyt bez odsetek i innych kosztów kredytu należnych kredytodawcy w terminie i w sposób ustalony w umowie.

39. Rozważania w tym zakresie rozpocząć należy od stwierdzenia, że użyty w art. 45 ust. 1 u.k.k., zwrotu „**naruszenie**” rozumieć należy wyłącznie jako **zupełny brak zamieszczenia w umowie kredytu konsumenckiego konkretnych informacji lub postanowień wymienionych w ust. 1 lub określenie ich w sposób wadliwy, nieprawidłowy, co aktualizować będzie się w zakresie określenia wysokości poszczególnych elementów** (np. wysokości stóp oprocentowania, wysokości odsetek dziennych, całkowitego kosztu kredytu). Wskazuje na to w pierwszej kolejności literalne brzmienie art. 45 ust. 1 u.k.k., który wylicza postanowienia, które umowa powinna określać. Należy zatem wywnioskować, iż jego naruszenie może polegać tylko na sytuacji, gdy w danej umowie nie zamieszczono któregoś z tych postanowień lub postanowienie to zostało błędnie określone. Ideą wprowadzenia w u.k.k. obowiązku informacyjnego skorelowanego z surową sankcją kredytu darmowego, było założenie, by konsument mógł ocenić tak ryzyko związane z danym instrumentem finansowym, jak i ocenić konkurencyjność danego produktu, a zatem by mógł podjąć świadomą decyzję co do dokonania określonej transakcji kredytowej z bankiem.

40. Zauważyć należy przy tym, iż zgodnie z art. 29 ust. 3 u.k.k., umowa powinna być sformułowana w sposób jednoznaczny i zrozumiały. **Z art. 45 ust. 1 u.k.k. nie wynika zaś, by naruszenie art. 29 ust. 3 u.k.k. przez kredytodawcę łączyło się z możliwością zastosowania sankcji kredytu darmowego.** Oczywiście Sąd miał na uwadze, iż treść stosunku prawnego winna być przez strony ukształtowana w sposób jednoznaczny i zrozumiały jednak istotne było, czy w przypadku niejasności postanowień umowy czy jej niejednoznaczności możliwe jest zastosowanie sankcji – w tym przewidzianej w art. 45 u.k.k. W piśmiennictwie wskazuje się, iż wyłącznie brak zamieszczenia określonych w art. 30 ustawy o kredycie konsumenckim konkretnych punktach elementów, może prowadzić do zastosowania sankcji kredytu darmowego (Kaszubski Remigiusz W., Obzejta Łukasz, Tytuł: Karty płatnicze w Polsce, Opublikowano: WKP 2012, monografia).

41. W ocenie Sądu zatem sankcja kredytu darmowego nie powstaje, gdy kredytodawca naruszył obowiązek, którego źródłem jest przepis niewymieniony w art. 45 ust. 1 u.k.k., tj. inne postanowienie ustawy, zasady współzycia społecznego lub ustalone zwyczaje. Katalog przepisów określonych w art. 45 ust. 1 u.k.k. ma charakter zamknięty i ze względu na wyjątkowy, sankcyjny charakter regulacji, nie podlega wykładni rozszerzającej ani wnioskowaniu per analogiam.

42. W efekcie stwierdzić należy, iż nawet, gdy dane postanowienia umowy wymienione w art. 30 u.k.k. są zredagowane w sposób niejasny i budzący wątpliwości, to nie ma podstaw, aby stosować sankcję z art. 45 ust. 1 u.k.k., chyba że stopień niepewności, czy niejasności wyklucza możliwość uznania, że dane uregulowanie umowne niesie za sobą w ogóle jakąkolwiek informację.

43. Należy również zauważyć, że zgodnie z art. 23 Dyrektywy 2008/48/WE, państwa członkowskie ustanawiają przepisy dotyczące sankcji mających zastosowanie w przypadku naruszenia przepisów krajowych przyjętych zgodnie z niniejszą dyrektywą i podejmują wszelkie niezbędne działania w celu zapewnienia stosowania tych sankcji. Przewidziane sankcje muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające. Wykładając przepis z art. 45 ukk w świetle zacytowanego art. 23 Dyrektywy – nakazującego proporcjonalność sankcji – należy wskazać, że skorzystanie z sankcji kredytu darmowego może być uprawnione jedynie w sytuacji, w której naruszenie któregośkolwiek z przepisów wymienionych w art. 45 ust. 1 ukk mogło mieć wpływ na decyzję konsumenta odnośnie zawarcia umowy (por. pkt 73 uzasadnienia wyroku Trybunału Sprawiedliwości UE z 9 listopada 2016 r., C-42/15: „art. 23 dyrektywy (...)

należy interpretować w ten sposób, iż nie stoi on na przeszkodzie temu, by państwo członkowskie przewidziało w uregulowaniu krajowym, że w wypadku gdy umowa o kredyt nie zawiera wszystkich elementów wymaganych w art. 10 ust. 2 tej dyrektywy, umowę tę uważa się za nieoprocentowaną i bezpłatną, **o ile chodzi o element, którego brak może pozbawić konsumenta możliwości dokonania oceny zakresu ciężącego na nim zobowiązania**”).

44. W ocenie sądu w tej sprawie nie doszło do naruszenia żadnego z powołanych przez stronę powodową przepisów ukk w stopniu, który uprawniałby konsumenta do skorzystania z sankcji kredytu darmowego.

45. Zarzut naruszenia **art. 30 ust. 1 pkt. 6 u.k.k.** powód uzasadniał niejasnym i nierzetelnym określeniem stopy oprocentowania kredytu z odesłaniem do stopy referencyjnej NBP, a także niewskazaniem okresów, warunków i procedury zmiany samej stopy referencyjnej NBP, determinującej wysokość stopy oprocentowania, a także niepoinformowanie kredytobiorcy iż zastosowana stopa oprocentowana odnosi się również do kredytowanych kosztów kredytu oraz nieokreślenie faktycznie zastosowanej stawki oprocentowania umownego. W ocenie sądu nie doszło do naruszenia art. 30 ust. 1 pkt 6 u.k.k. z uwagi na to, że informacja o stopie referencyjnej NBP jest jawna i łatwo dostępna dla każdego i z łatwością każdy zainteresowany może sprawdzić na stronie NBP wysokość stopy referencyjnej i w związku z tym może samodzielnie ustalić wysokość ustawowych odsetek maksymalnych. Ponadto, w ocenie Sądu, Bank nie ma obowiązku informowania konsumentów o wysokości stopy referencyjnej, która jest w istocie ustalana przez organy państwa.

46. Ponadto, pozwany nie utajniał informacji odnoszących się do tego, że koszty kredytu powiększane są o odsetki naliczane przez cały czas trwania Umowy kredytu. Nie jest prawdą, jak wskazuje strona powodowa, że pozwany bank nie poinformował kredytobiorcy, iż prowizja za udzielenie kredytu podlega oprocentowaniu. Po pierwsze, z § 3 ust. 1 umowy wyraźnie wynika, że od udzielonego w kwocie wskazanej w § 1 bank pobiera odsetki według zmiennej stopy procentowej. W § 1 umowy natomiast, do którego odwołuje się § 3, wyraźnie wskazano, że na udzielany kredyt składa się także finansowanie prowizji.

47. Zarzut naruszenia **art. 30 ust. 1 pkt. 7 u.k.k.** powód uzasadniał błędnym wskazaniem przez pozwanego rzeczywistej stopy oprocentowania i całkowitej kwoty do zapłaty przez konsumenta ustalonej w dniu zawarcia umowy o kredyt konsumencki wraz z podaniem wszystkich założeń przyjętych do jej obliczenia (§ 3 ust 2 i 3 umowy kredytu). Stosownie do treści art. 30 ust. 1 pkt. 7 u.k.k. umowa o kredyt konsumencki powinna określać rzeczywistą roczną stopę oprocentowania oraz całkowitą kwotę do zapłaty przez konsumenta ustaloną w dniu zawarcia umowy o kredyt konsumencki wraz z podaniem wszystkich założeń przyjętych do jej obliczenia. Przez rzeczywistą roczną stopę oprocentowania należy rozumieć całkowity koszt kredytu ponoszony przez konsumenta, wyrażony jako wartość procentowa całkowitej kwoty kredytu w stosunku rocznym (art. 5 pkt. 12 u.k.k.). Całkowitą kwotą do zapłaty przez konsumenta jest suma całkowitego kosztu kredytu i całkowitej kwoty pożyczki (art. 5 pkt. 8 u.k.k.). W umowie jako RRSO wskazano 12,76%, a całkowitą kwotę do zapłaty 108.966,68 zł (k. 59v).

48. Istota argumentacji powoda sprowadza się do tezy, że nie można naliczać odsetek od kredytowanych kosztów kredytu, co powodowało zawyżenie kosztów kredytu, a w konsekwencji błędne określenie rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania i całkowitej kwoty do zapłaty. Powyższego powód upatruje w zdefiniowaniu stopy oprocentowania kredytu, która w brzmieniu obowiązującym stanowi – stopa oprocentowania wyrażona jako stałe lub zmienne oprocentowanie stosowane do wypłaconej kwoty na podstawie umowy o kredyt w stosunku rocznym. Stopa oprocentowania kredytu została wskazana na 8,99%. Aktualnie żaden przepis prawa nie zabrania pobierania odsetek od kredytowanych kosztów kredytu (por. wyrok SO w Warszawie z dnia 31 marca 2023 r., V Ca 3217/22). Z art. 5 pkt. 10 u.k.k. wynika natomiast, iż określenie stopy oprocentowania kredytu powinno nastąpić w relacji do kwoty faktycznie wypłaconej, co też bezspornie miało w okolicznościach sprawy miejsce. Z art. 5 pkt. 10 u.k.k. nie wynika natomiast zakaz naliczania odsetek od kredytowanych kosztów kredytu. W wyroku TSUE z dnia 21 kwietnia 2016 r. (C-377/14) podkreślono, iż nie można prezentować tej samej kwoty w całkowitych kosztach kredytu jak i w całkowitej kwocie kredytu. Powyższe stanowisko zostało podzielone również w wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 15 lutego 2017 r., w sprawie VI ACa 560/16 oraz wyroku Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2019 r., I (...) 9/18.

W okolicznościach sprawy jako całkowita kwota kredytu została wyłącznie wskazana kwota wypłacona cedentowi „na rękę”, a zatem nie zostały w niej ujęte kredytowane koszty kredytu. W konsekwencji nie doszło do nieprawidłowego zawyżenia całkowitej kwoty kredytu poprzez ujęcie kosztu kredytu w całkowitej kwocie kredytu, co powodowałoby zaniżenie RRSO.

49. Nie ma żadnego przepisu ustawy, który zabraniałby pożyczkodawcy pobierania pozaodsetkowych kosztów pożyczki w taki sposób ani który nakazywałby mu naliczanie odsetek wyłącznie od całkowitej kwoty kredytu (por. wyrok SO w Warszawie z dnia 31 marca 2023 r., V Ca 3217/22, wyrok SO w Warszawie z dnia 31 lipca 2023 r., V Ca 2068/23). U.k.k. nie wyłącza możliwości ani kredytowania pozaodsetkowych kosztów kredytu (domagania się spłaty ich równowartości), ani pobierania od tych skredytowanych kosztów odsetek. Kredytobiorca korzysta w takiej sytuacji z kapitału kredytodawcy, który jednoznacznie uzależnił udzielenie pożyczki od pokrycia dodatkowych kosztów, a skoro kredytobiorca ich nie poniósł od razu, to dzięki ich skredytowaniu mógł w ogóle zawrzeć umowę pożyczki. Jeśli kredytobiorca wolał pokryć pozaodsetkowe koszty kredytu od razu, bez obowiązku zapłaty odsetek na rzecz kredytodawcy, miał zresztą taką możliwość. Również powoływanie się na dosłowne brzmienie art. 5 pkt 10 u.k.k. i art. 3 lit. j) dyrektywy 2008/48/WE (w tłumaczeniu na język polski) i użyty w nich zwrot „wypłaconej kwoty kredytu” nie stanowi argumentu za tezą, jakoby niezgodne z ustawą było pobieranie odsetek od kredytowanych pozaodsetkowych kosztów kredytu. Przepisy u.k.k. należy interpretować w świetle przepisów dyrektywy 2008/48/WE, która przepisami u.k.k. została zaimplementowana do krajowego systemu prawnego. Interpretacja językowa przepisów dyrektywy nie może się z kolei ograniczać do jej brzmienia w tłumaczeniu na jeden z oficjalnych języków Unii Europejskiej, skoro tekst dyrektywy jest tekstem autentycznym w każdym z tych tłumaczeń, a (przynajmniej docelowo) prawo europejskie powinno być w każdym z krajów członkowskich takie samo.

50. Naruszenia **art. 30 ust. 1 pkt. 8** u.k.k. strona powodowa upatrywała w szczególności w niepoinformowanie konsumenta o ujęciu w racie odsetkowo – kapitałowej kredytowanych kosztów kredytu i naliczonych od nich odsetkach umownych, a także jaki jest stosunek spłat: całkowitej kwoty kredytu, kredytowanych kosztów kredytu i odsetek w ratach kredytu. W pierwszej kolejności należy wskazać, że Bank załączył do umowy pożyczki harmonogram spłaty pożyczki, w którym szczegółowo wskazał ile wynosi kwota odsetek a ile kwota kapitału w każdej racie przez cały okres kredytowania. Ponadto, w harmonogramie dostępnym dla pożyczkobiorcy jest aktualizowane saldo zadłużenia po spłacie każdej raty. W umowie kredytu zamieszczono informację o kolejności zaliczania rat kredytu. Ustalono, że wpłaty na rachunek zaliczane są na poczet należności w następującej kolejności, na poczet: 1) opłat i prowizji, 2) odsetek, w tym od należności przeterminowanych, 3) raty kredytu (§ 8 ust. 3 umowy). Ponadto wskazano, że wcześniejsza częściowa spłata kwoty pożyczki powoduje przekazanie kredytobiorcy nowego harmonogramu spłat uwzględniającego skrócenie łącznego okresu kredytowania w formie określonej w § 3 ust. 4 (§ 11 ust. 4). Kolejno, w przypadku dokonania przedterminowej spłaty części kredytu kredytobiorca może wnioskować o zmniejszenie wysokości rat spłaty kredytu (§ 11 ust. 5). Sąd uznał zatem, że nie doszło do naruszenia art. 30 ust. 1 pkt. 8 u.k.k.

51. Naruszenia **art. 30 ust. 1 pkt 10 u.k.k.** powód upatrywał w niepoinformowaniu klienta, że kosztem kredytu są również odsetki umowne naliczone od kredytowanych kosztów kredytu, a tym samym zaniżenie faktycznej wysokości kosztu kredytu w postaci prowizji oraz przez niepoinformowanie klienta, że zmienna stopa oprocentowania oparta o stawkę referencyjną NBP ma wpływ na koszty kredytu, oraz przez pominięcie, iż w przypadku całkowitej spłaty kredytu wszystkie koszty udzielenia kredytu – w tym w szczególności prowizja – podlegają rozliczeniu zgodnie z art. 49 i art. 45 u.k.k. W ocenie Sądu warunki zmiany omawianych kosztów zostały określone precyzyjnie i nie przewidywały po stronie pozwanego arbitralności w procesie wprowadzania tych zmian. § 3 ust. 1-5 umowy kredytu wskazuje, iż umowa w sposób jasny i precyzyjny określała sytuacje, w których mogą wzrosnąć koszty udzielonego kredytu. Dodatkowo należy wskazać, że zgodnie z § 3 ust. 4 umowy pozwany zobowiązał się do informowania kredytobiorcy o zmianie oprocentowania w trybie § 3 ust. 1-3 umowy kredytu. Podkreślić należy, iż w przypadku braku zgody na zmianę oprocentowania przysługuje prawo do wypowiedzenia umowy. Zdaniem Sądu, Bank zadośćuczynił wszystkim wymogom informacyjnym, a jego działanie nie nosiło znamion naruszenia. Ponadto z § 3 ust. 1 umowy wyraźnie wynika, że od udzielonego kredytu w kwocie wskazanej w § 1 (tj. 77.770,00 zł) bank pobiera odsetki według zmiennej stopy procentowej. Nadto, z § 1 ust. 2 umowy w połączeniu z § 4 ust. 2 pkt 1 lit. a umowy wynika, iż kwota 77.000,00 zł

zawiera całkowitą kwotę kredytu w wysokości 70.000,78 zł (§ 4 ust. 2 pkt 1) oraz prowizja z tytułu udzielenia kredytu, w kwocie 7.769,22 zł (§ 4 ust. 2 pkt 2 lit. a).

52. Naruszenia **art. 30 ust. 1 pkt 15 u.k.k.** powód upatrywał w niepełnym określeniu sposobów odstąpienia od Umowy pożyczki przez konsumenta i pominięciu uprawnień konsumenta do odstąpienia od umowy na zasadach określonych w art. 53 ust. 2 Ustawy, to jest w przypadku, gdy umowa o kredyt konsumencki nie zawiera elementów określonych w art. 30 Ustawy oraz poprzez błędne pouczenie, iż oświadczenie o odstąpieniu może zostać złożone wyłącznie poprzez złożenie lub wysłanie oświadczenia o odstąpieniu na określony adres banku (albo jego oddziału) oraz przez nieokreślenie skutków odstąpienia od Umowy pożyczki w postaci stanu, jakby Umowa pożyczki nie była nigdy zawarta. Stosownie do treści art. 53 ust. 1 u.k.k. konsument ma prawo, bez podania przyczyny do odstąpienia od umowy o kredyt konsumencki w terminie 14 dni od dnia zawarcia umowy. § 2 wskazuje natomiast, że jeżeli umowa o kredyt konsumencki nie zawiera elementów określonych w art. 30, konsument może odstąpić od umowy o kredyt konsumencki w terminie 14 dni od dnia dostarczenia wszystkich elementów wymienionych w art. 30 u.k.k. Natomiast art. 30 ust. 1 pkt. 15 u.k.k. wskazuje, że umowa o kredyt konsumencki, z zastrzeżeniem art. 31-33, powinna określać termin, sposób i skutki odstąpienia konsumenta od umowy, obowiązek zwrotu przez konsumenta udostępnionego przez kredytodawcę kredytu oraz odsetek zgodnie z rozdziałem 5, a także kwotę odsetek należnych w stosunku dziennym. Ustawa o kredycie konsumenckim przewiduje dwie postacie odstąpienia od umowy. Pierwsza z nich jest związana prawem do odstąpienia od umowy w terminie 14 dni od dnia zawarcia umowy. Druga postać jest związana z sytuacją, gdy umowa kredytu nie zawiera elementów wymienionych w art. 30 u.k.k. (art. 53 ust. 1 i 2 u.k.k.). Bezspornie w umowie określono wyłącznie tę pierwszą postać odstąpienia. W orzecznictwie wskazuje się, iż powinność poinformowania o treści art. 53 ust. 2 u.k.k. aktualizuje się wyłącznie w sytuacji, gdy w umowie faktycznie wystąpiły braki uzasadniające odstąpienie od umowy na tej podstawie (por. wyrok SA w Białymstoku z dnia 28 czerwca 2019 r., I ACa 281/19). Dla pozostałych konsumentów (w tym cedenta) powyższa okoliczność była bez znaczenia, albowiem nie wpływała na wysokość oraz charakter ich zobowiązania (por. wyrok SR dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie, sygn. akt XVI C 2870/21, wyrok SR dla Warszawy-Woli w Warszawie I C 516/22, Tomasz Czech w: Kredyt Konsumencki. Komentarz. Wyd. 2 komentarz do art. 30, Lex).

53. Literalnie art. 53 ust. 2 u.k.k. brzmi „jeżeli umowa o kredyt konsumencki nie zawiera elementów określonych w art. 30, konsument może odstąpić od umowy o kredyt konsumencki w terminie 14 dni od dnia dostarczenia wszystkich elementów wymienionych w art. 30”. W art. 14 ust. 1 lit. b Dyrektywy powyższą przesłankę zdefiniowano jako „okres, w którym możliwe jest odstąpienie od umowy, rozpoczyna się: w dniu, w którym konsument otrzymał warunki umowy oraz informacje zgodnie z art. 10, jeżeli dzień ten przypada po dniu zawarcia umowy”. Posłużenie się słowem „jeżeli” świadczy o tym, iż druga przesłanka ma charakter warunkowy i aktualizuje się wyłącznie w sytuacji, w której przy zawarciu umowy nie doszło do przekazania wszystkich informacji określonych w art. 30 u.k.k., co w okolicznościach sprawy nie miało miejsca. W ocenie Sądu, umowne ujęcie tej drugiej podstawy odstąpienia w sytuacji, gdy kredytodawca przekazuje wszystkie istotne informacje przy zawarciu umowy niepotrzebnie komplikowałoby treść umowy, a dla cedenta byłoby informacją zbędną. Podkreślenia wymaga, iż w sytuacji zachowania wymogów z art. 30 u.k.k. obie podstawy odstąpienia aktualizują się tego samego dnia, a zatem zbiorcze ich określenie w umowie, należy uznać za prawidłowe.

54. **Naruszenia art. 30 ust. 1 pkt. 16 u.k.k.** powód upatrywał w niepełnym i wprowadzającym w błąd konsumenta określeniu procedury i skutków wcześniejszej spłaty kredytu oraz w braku pouczenia konsumenta, iż wcześniejsza spłata kredytu będzie wiązała się z częściowym zwrotem kosztów kredytu – w tym w szczególności prowizji – zgodnie z art. 49 ustawy, a zatem zatajenie faktycznych korzyści ze spłaty kredytu przed terminem. Zdaniem Sądu, zarzut ten należy uznać za niezasadny. Zgodnie z § 11 ust. 6 umowy wskazano, że wcześniejsza spłata całości kredytu skutkuje rozliczeniem kredytu za okres jego wykorzystania na warunkach określonych w § 13 ust. 2, kredytobiorca płaci wówczas oprocentowanie za okres do spłaty kredytu. W § 11 umowy wyraźnie uregulowano zarówno prawo do wcześniejszej spłaty pożyczki, jak i procedurę wcześniejszej spłaty, zgodnie z obowiązkiem ustawowym określonym w art. 30 ust. 1 pkt 16 ukk.

V. Koszty procesu

55. O kosztach procesu sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c., zasądzając od powoda na rzecz pozwanego kwotę 3.617,00 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty. Na zasądzoną kwotę składała się kwota 3.600,00 zł (§ 2 pkt 5 Rozporządzenia MS z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie) oraz 17,00 zł (opłata skarbową od pełnomocnictwa).

ZARZĄDZENIE

1. (...)

ASR Agnieszka Pikała

W., 30 lipca 2024 r.